

РЕШЕНИЕ

№ 15007

гр. София, 02.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
публично заседание на 21.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **6875** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.203 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и във връзка с чл.1, ал.1 от Закона за отговорност на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ). Образувано е по искова молба на Д. Г. Д., с адрес в [населено място],[жк], I част, [жилищен адрес] чрез адв. М. А. от САК срещу Национална агенция за приходите.

Ищцата претендира обезщетение в размер на 2 000 лева за претърпени имуществени вреди, състоящи се в направени от нея разноски за адвокатско възнаграждение по обжалване по административен ред на РА № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г., издаден от органи по приходите на ТД на НАП - С., обявен за нищожен с влязло в сила решение № 5439/21.08.2023 г. по адм.д. № 7146/2022 г. на АССГ, ведно със законната лихва, считано от 06.04.2022 г. до окончателното изплащане на задължението.

Твърди се в исковата молба, че срещу ищцата било образувано ревизионно производство, което приключило с издаването на цитирания РА за възлагане на отговорност по чл.19, ал.1 и 2 ДОПК за задълженията на „Биг нойз ейджънси“ ЕООД за данък върху доходите от трудови и приравнени на тях правоотношения, за задължителни вноски за ДОО, ЗО и УПФ – за осигурител, по ЗДДС и за корпоративен данък. Ищцата посочва, че е обжалвала РА по административен ред, във връзка с което сключила договор за правна защита и съдействие от 06.04.2022 г. с адв. М. А. от САК. С договорът било уговорено възнаграждение в размер на 2 000 лева, които ищцата заплатила в брой. РА бил потвърден с решение на ДОДОП – С.. При обжалването му по съдебен ред, РА бил обявен за нищожен с решение № № 5439/21.08.2023 г. по адм.д. № 7146/2022 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 7125/11.06.2024 г. по адм. д. № 11855/2023 г. на ВАС. Този изход от делото и доколкото няма предвиден ред за удовлетворяване на разноските, направени в хода на

производството пред административния орган, обуславят правния интерес на ищцата да претендира сумата от 2 000 лева, представляваща претърпени от нея вреди по реда на ЗОДОВ. Претендира се обезщетение за платеното адвокатско възнаграждение, ведно със законната лихва от 06.04.2022 г. до окончателното плащане.

В хода на съдебното производство доводите се поддържат от адв. А.. Направено е искане за присъждане на разноски по списък. Представени са писмени бележки.

Ответникът – Национална агенция за приходите, чрез юр.к.И., в писмен отговор на исковата молба и в хода по същество на делото изразява становище за неоснователност и недоказаност на предявения иск. Счита за недоказано използването на адвокатска услуга за обжалване на РА, тъй като възражението и жалбата срещу РА са подадени лично от ищцата, липсва документ, удостоверяващ изготвянето на жалбата от адвокат. Изтъква, че подаването на жалбата и сключването на договора за правна помощ са с една и съща дата, което прави фактически невъзможно запознаването с големия обем доказателства по административната преписка. Поддържа, че договорът за правна помощ като частен документ няма достоверна дата и не се ползва с обвързваща доказателствена сила. Заявява, че не са ангажирани доказателства, удостоверяващи заплащането на договореното възнаграждение. Твърди, че направените от ищеца разноски за адвокатско възнаграждение в хода на административното производство не са пряка и непосредствена последица от издадения акт и не представляват вреда от административната дейност на НАП, а са направени по силата на договорно правоотношение между клиента и адвоката. Посочва, че произнасянето по въпроса за разноските е уредено в АПК и ДОПК и те не следва да се претендират по реда на ЗОДОВ. С оглед съображенията за неоснователност на главния иск се претендира да бъде отхвърлен като неоснователна и акцесорната претенция за законна лихва. Алтернативно, в случай че исковата претенция е основателна, я оспорва по размер като прекомерна. Прави възражение за прекомерност на размера на заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение, което се претендира по настоящото дело. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП чрез прокурор Д. изразява становище за основателност на исковата претенция, но не в пълния предявен размер, поради прекомерност на заплатената сума за осъществена юридическа защита.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Със Заповед за възлагане на ревизия /ЗВР/ № Р-22221121001953 – 020 – 001/05. 04. 2021 г. е възложено извършването на ревизия на „Биг нойз ейджънси“ ЕООД относно задължения за корпоративен данък за периода 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г., данък върху доходите от трудови и приравнените на тях правоотношения за периода 03.02.2016 г. – 06.07.2017 г. , ДДС за периода 03.02.2016 г. – 06.07.2017 г., ДОО – за осигурители за периода 03.02.2016 г. – 06.07.2017 г., вноски за здравно осигуряване за осигурители за периода 03.02.2016 г. – 06.07.2017 г. и отговорност за УПФ – за осигурители за периода 03.02.2016 г. – 06.07.2017 г.

За резултатите от ревизията е съставен Ревизионен доклад № Р – 22221121001953 – 092 – 001/11. 10. 2021г.

Въз основа на ревизионния доклад е издаден Ревизионен акт № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г. С ревизионния акт е ангажирана отговорността на Д. Г. Д. по чл.19, ал.2 ДОПК за задължения на „Биг нойз ейджънси“ ЕООД в размер на 47 539.16 лв. /главница/ и лихви в размер на 21 154.44 лв., включващи задължения за корпоративен данък по ЗКПО в размер на 6 162.66 лв., ведно с лихви от 3 115.82 лв.; задължения за ДДС в размер на 25 551.02 лв., ведно с

лихви от 13 831.16 лв.; за данък върху доходите от трудовите и приравнените на тях правоотношения по ЗДДФЛ в размер на 2 736.88 лв., ведно с лихви от 1 395.99 лв.; за задължения за осигурителни вноски по КСО - за ДОО за осигурители в размер на 7 648.57 лв., ведно с лихви от 3 944.25 лв., за УПФ за осигурители в размер на 2 078.53 лв., ведно с лихви от 1 074.16 лв., и за здравно осигуряване по ЗЗО в общ размер на 3 361.50 лв., ведно с лихви от 1 737.31 лв.

На 06. 04. 2022 г. е подписан договор с № 959610 за правна защита и съдействие между Д. Г. Д. и адв. М. А. от САК. Предмет на договора е съдействие, представителство и защита срещу Ревизионен акт № Р – 22221121001953-091-001/25.03.2022 г. Защитата по договора включва проучване на ревизионния акт и обжалване по административен ред пред директора на Дирекция „ОДОП“. Договорено е възнаграждение за изпълнението на защитата срещу ревизионния акт в размер на 2 000 (две хиляди) лева, което е платено в брой на датата на сключване на договора.

На 06. 04. 2022 г. е подадена жалба от Д. Г. Д. до директора на Дирекция „ОДОП“, срещу Ревизионен акт № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г.

Издадено е Решение № 902/13. 06. 2022 г. на директора на Дирекция „ОДОП“, с което ревизионният акт е потвърден изцяло.

На 24. 06. 2022 г. е подадена жалба до АССГ срещу ревизионния акт, потвърден с решението на директора на Дирекция „ОДОП“.

С решение № 5439/21.08.2023 г. по адм. д. № 7146/2022 г. по описа на АССГ РА № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г. е обявен за нищожен.

Срещу решението на АССГ е депозирана касационна жалба от Директора на Дирекция „ОДОП“.

С решение № 7125/11.06.2024 г. по адм.д.№ 11855/2023 г. по описа на ВАС е оставено в сила решение № 5439/21.08.2023 г. по адм. д. № 7146/2022 г. на АССГ.

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Предявеният иск е процесуално допустим като предявен от активно легитимирана страна, претендираща присъждане на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт, срещу надлежен ответник – Национална агенция за приходите.

Разгледан по същество, искът е изцяло основателен.

Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт или незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт да е отменен по административен или съдебен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ обезщетение се дължи за всички вреди - както имуществени, така и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Цитираната правна норма сочи, че следва да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт, действие или бездействие, като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата. Под вредоносен резултат /вреда/ следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно имуществените права и защитените от правото блага на увредения. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Деликтната отговорност на

държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Искът за заплащане на обезщетение за направените разноски при обжалване на ревизионния акт по административен ред пред директора на Дирекция „ОДОП“, представляващи договорено и платено адвокатско възнаграждение е изцяло основателен. Обжалването по административен ред е задължително преди съдебното обжалване и е етап от защитата срещу незаконосъобразния ревизионен акт. Ревизионният акт е обявен за нищожен при обжалването по съдебен ред и заплатеното адвокатско възнаграждение за етапа на административно обжалване, задължителна предпоставка за съдебното обжалване е дължимо, поради крайния резултат по обявяване нищожността на ревизионния акт. В ДОПК липсва разпоредба, уреждаща присъждането на разноски в административното производство по издаване и обжалване на ревизионни актове. В Тълкувателно постановление № 2/ 2014 от 19.5.2015 г. на ОСГК на ВКС Първа и Втора колегия на ВАС е прието, че когато в закона не е предвидена правната възможност да се искат и присъждат разноски, те може да се претендират в отделно производство, с иск по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. В този смисъл е и ТР № 1/15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ОСС на ВАС.

По делото е безспорно установено, че е осъществена първата предпоставка от сложния фактически състав на чл. 1, ал.1 ЗОДОВ – налице е обявен за нищожен административен акт. Ревизионен акт № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г., издаден от органи по приходите при ТД на НАП – С. е обявен за нищожен с решение № 5439/21.08.2023 г. по адм. д. № 7146/2022 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 7125/11.06.2024 г. по адм.д.№ 11855/2023 г. на ВАС на РБ. Както бе изтъкнато по - горе едно от условията на АПК за образуване на производство по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е административният акт да е отменен по административен или съдебен ред. В ТР № 1/15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ОСС на ВАС е прието, че след като в тези производства гражданинът е ползвал адвокатска защита, защото не е могъл сам да се защити, то хонорара, платен на адвокат за осъществяване на тази защита не е нищо друго, освен имуществена вреда. От доказателствата по делото се установява, че след издаването на Ревизионен акт № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г. ищцата е сключила на 06.04.2022 г. договор за правна защита и съдействие с адв. М. А. от САК. Предмет на договора е съдействие, представителство и защита срещу Ревизионен акт № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г., включваща проучване на РА и съставяне на жалба против РА до Директора на Дирекция „ОДОП“ – С., т.е. осъществяване на административното обжалване пред Директора на Дирекция ОДОП. За етапа на административното обжалване адвокатското възнаграждение е в размер на 2 000 (две хиляди) лева, които са заплатени изцяло в брой на датата на сключването на договора.

Видно от доказателствата по делото, адв. А. е изготвила жалба срещу ревизионния акт, депозирана в Дирекция „ОДОП“. Договореният адвокатски хонорар е 2 000 (две хиляди) лева. С оглед изложеното, съдът намира, че е осъществена и втората предпоставка от фактическия състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ – налице е имуществена вреда, причинена на ищеца следствие на административен акт, отменен като незаконосъобразен.

От представените по делото доказателства се установява, че договорът е изпълнен, като жалба е подготвена от упълномощения адвокат и подадена от ищцата. Съдът намира за необходимо да отбележи, че сключеният договор за правна защита и съдействие в хода на административното обжалване на РА е бил приложен към жалбата до Директора на Дирекция ОДОП – С., независимо че същата изхожда от ищцата. Като се съпостави времето на връчване на ревизионния акт на ищцата, с времето на подписване на договорите с адв. А., чийто предмет е свързан пряко с

възникналата необходимост от оспорване, и се анализира съдържанието на изготвената жалба до Директора на Дирекция ОДОП, в която има възражения поотделно във връзка с нищожността на РА, във връзка с допуснати съществени процесуални нарушения, анализ на представяни доказателства, обективно следват изводи за това, че жалбата е изготвена от упълномощения адвокат в съответствие с клаузите на подписания от ищцата договор, който се явява надлежно изпълнен. Следва да се посочи, че изпълнението на процесния договор касае и плащането на възнаграждението за правна защита и съдействие в уговорения размер. Уговореното по договора възнаграждение за адвокатските услуги в размер на 2 000 лева е заплатено в брой. Недвусмислено от уговорката в договора може да бъде направен еднозначния извод, че именно в деня на подписването му ищцата е заплатила на адв. А. в брой уговореното в договора възнаграждение в размер на 2 000 лева, за което изпълнение самият договор служи за разписка. Съгласно т. 1 от Тълкувателно решение № 6 от 06.11.2013 г., постановено по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК, ВКС съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В сключения договор следва да бъде вписан начинът на плащане – ако плащането е извършено в брой, то тогава вписването за извършеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно доказателство, като има характер на разписка за получената сума. При така установеното съдът намира за безспорно доказано извършеното плащане в брой на сумата от 2 000 лева съгласно представения договор, а последният е достатъчно доказателство за това, че разходът е направен. Т.е., налице е и вреда за ищцата, тъй като същата е направила разноски в размер на 2 000 лева за обжалване по административен ред на увреждащ я административен акт, като видно договора, тази сума е заплатена в брой.

Не всяка вреда обаче подлежи на обезщетяване по реда на ЗОДОВ. Съгласно чл.4, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. В решение № 81/27.01.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на IV-то гражданско отделение на ВКС, решение №129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на Върховния касационен съд и други е възприето разбирането, че „...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“. Следователно под „пряка и непосредствена“ се разбира тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния административен акт, действието или бездействието на съответния административен орган, по силата на безусловно необходимата връзка между тях. Казано с други думи, причинна връзка е налице, когато вредите са в резултат на увреждането, настъпили са по повод на него и във връзка с него. Безспорно платеният адвокатски хонорар в размер на 2 000 лева е пряка и непосредствена последица от издадения административен акт, тъй като обжалването на ревизионния акт по административен ред е законово регламентирано и е единствено средство за защита на ищеца. По аргумент на чл. 155, ал. 1 от ДОПК без административно обжалване е невъзможно актът да се обжалва по съдебен ред, етапът е задължителен, предхождащ съдебното обжалване. Преценени в съвкупност договорът за правна защита и съдействие, сключен между ищцата и адв. А., от една страна, и жалбата срещу РА, от друга страна, са достатъчни за да се приеме, че ищцата е ангажирала адвокатска помощ и е изплатила адвокатско възнаграждение именно за съдействие и защита срещу издадения ревизионен акт.

Договореното и платено адвокатско възнаграждение е в минимален размер, казусът е сложен от фактическа и правна страна и възнаграждението не е прекомерно при материален интерес по спора от 47 539.16 лева главница и 21 154.44 лева лихви. Обезщетение се дължи за цялата платена сума по договора, защото разходът съставлява имуществена вреда и следва да бъде обезщетен в

пълнен размер.

Правната защита, съответно заплащането на цената на адвокатските услуги са единственият възможен начин за защита на правата. Следва да се посочи също така, че правото на защита и правна помощ е основно конституционно право не само на гражданите, но и на юридическите лица и упражняването му не може да се тълкува само и единствено като акт на свободната воля на договаряне на ищцата. Макар, действително, сключването на договор за предоставяне на правни услуги и конкретните му клаузи да са предмет на свободно договаряне между страните, основанийето му е единствено необходимостта от защита срещу административния акт. Да се приеме липсата на възможност за обезщетяване на вредите от разноски за правна защита от обявен за нищожен акт, би означавало да се ограничи правото на защита на оспорващия, което очевидно не е идеята на законодателя.

Върху главницата, която следва да бъде уважена в пълен размер, се дължи и законната лихва от 06.04.2022 г. – датата на сключване на договора за правна помощ, когато е заплатено адвокатското възнаграждение и ищцата е претърпяла подлежащите на обезщетение имуществени вреди до окончателното плащане.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид уважаване на предявените искиове, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в съдебното производство разноски, за които са налице писмени доказателства, а именно в размер на 10 лева платена държавна такса и 500 лева заплатено адвокатско възнаграждение съгласно представения договор за правна помощ от 11.07.2024 г. Адвокатското възнаграждение не е прекомерно, според настоящата съдебна инстанция, тъй като не надхвърля минималния размер по чл.7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09. 07. 2004г. за възнаграждения за адвокатска работа.

Така мотивиран, съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите – С., [улица], да заплати на Д. Г. Д., с адрес в [населено място],[жк], I част, [жилищен адрес] представлявана от адв. М. А. от САК, обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 2 000 лева, представляващи разход за адвокатско възнаграждение при обжалване по административен ред на обявения за нищожен Ревизионен акт № Р-22221121001953-091-001/25.03.2022 г., издаден от органи по приходите при ТД на НАП – С., ведно със законната лихва от 06. 04. 2022 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите – [населено място], [улица], да заплати на Д. Г. Д., с адрес в [населено място],[жк], I част, [жилищен адрес] представлявана от адв. М. А. от САК, сумата в размер на 510 лева, представляваща разноски за съдебното производство.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14- дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: